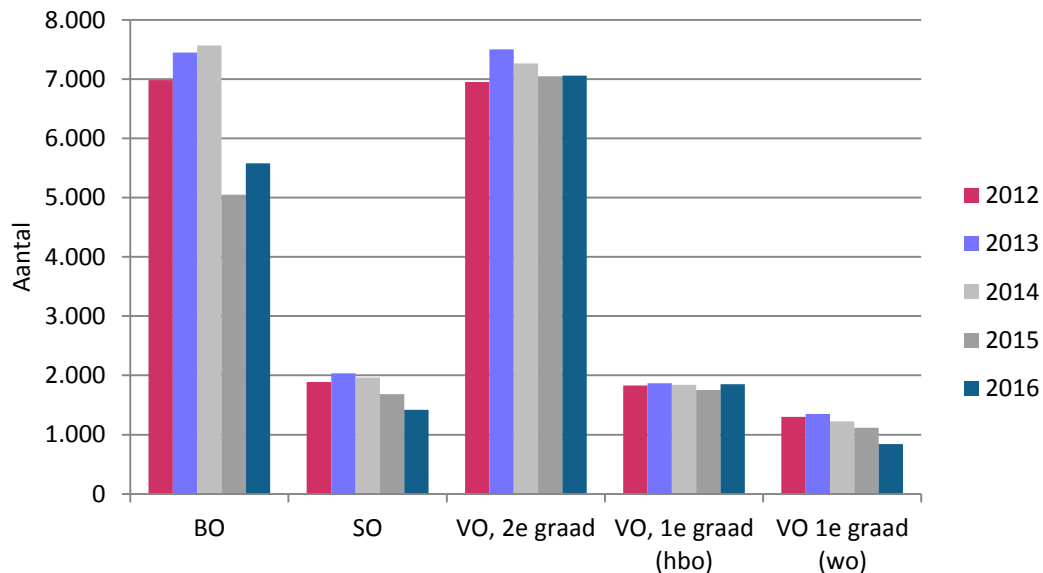

Thema: Lerarenopleiding
Onderwerp: Ontwikkeling instroom
Sectoren: Opleidingen basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs
Datum: Februari 2017

Het aantal studenten dat start met een opleiding tot leraar basisonderwijs of leraar speciaal onderwijs is tussen 2012 en 2016 afgenomen. Voor de eerste- en tweedegraads hbo-lerarenopleidingen geldt dat de instroom tussen 2012 en 2016 onder andere is toegenomen bij het vakkencluster exacte vakken. Bij de eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is in deze periode het cluster maatschappij minder populair geworden. Bijna alle lerarenopleidingen hebben te maken met beperkte diversiteit: het merendeel van de instromende studenten is vrouw. Alleen bij de eerstegraads hbo-lerarenopleidingen stromen meer mannen dan vrouwen in. Ook starten vooral autochtone studenten met een lerarenopleiding.

Instroom pabo herstelt, maar is nog niet op oude niveau.

Figuur 1: Ontwikkeling instroom lerarenopleidingen 2012 – 2016.¹

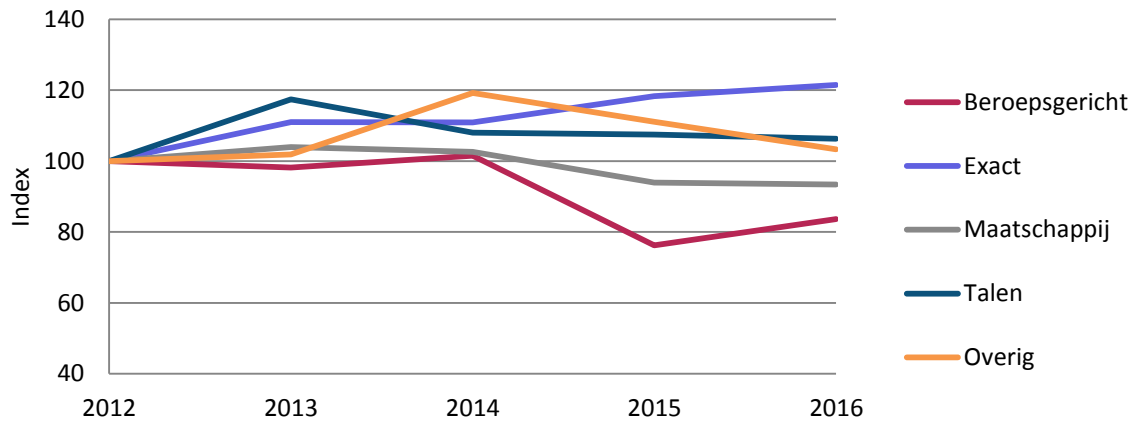
- Het aantal studenten dat start met een opleiding tot leraar basisonderwijs is tussen 2012 en 2016 teruggelopen. De grootste daling vond plaats in de periode 2014 - 2015. Tussen 2015 en 2016 is de instroom met 11 procent gestegen, tot 5.578 studenten. Dit is wel fors minder dan het aantal studenten in bijvoorbeeld 2014.
- Het aantal studenten dat start met een lerarenopleiding voor het speciaal onderwijs in deze periode eveneens gedaald. In het afgelopen jaar komt de daling uit op 16 procent, tot ruim 1.400 studenten.
- Voor de tweede- en eerstegraads hbo-lerarenopleidingen geldt dat de instroom in 2016, ten opzichte van 2012, nauwelijks is veranderd. Vergeleken met 2015 is de instroom bij de eerstegraads hbo-lerarenopleidingen met vijf procent gestegen. In 2016 zijn 7.060 studenten gestart met een opleiding tot tweedegraads leraar voortgezet onderwijs; 1.849 studenten zijn datzelfde jaar gestart met een opleiding tot eerstegraads leraar voortgezet onderwijs.

¹ De jaren hebben betrekking op studiejaar. Het jaar 2016 heeft bijvoorbeeld betrekking op het studiejaar 2016/2017. Voor de ULO geldt: doordat overige gegevens (naast hoofd- en neveninschrijvingen) niet volledig zijn voor het academisch jaar 2016-'17, zijn de totale gegevens over instroom voor het academisch jaar 2016-'17 niet vergelijkbaar met de gegevens van andere jaren. Overige inschrijvingen kunnen plaatsvinden gedurende het hele academische jaar.

Thema: Lerarenopleiding
Onderwerp: Ontwikkeling instroom
Sectoren: Opleidingen basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs
Datum: Februari 2017

Exacte vakken trekken meer studenten bij 2^e graads lerarenopleidingen.

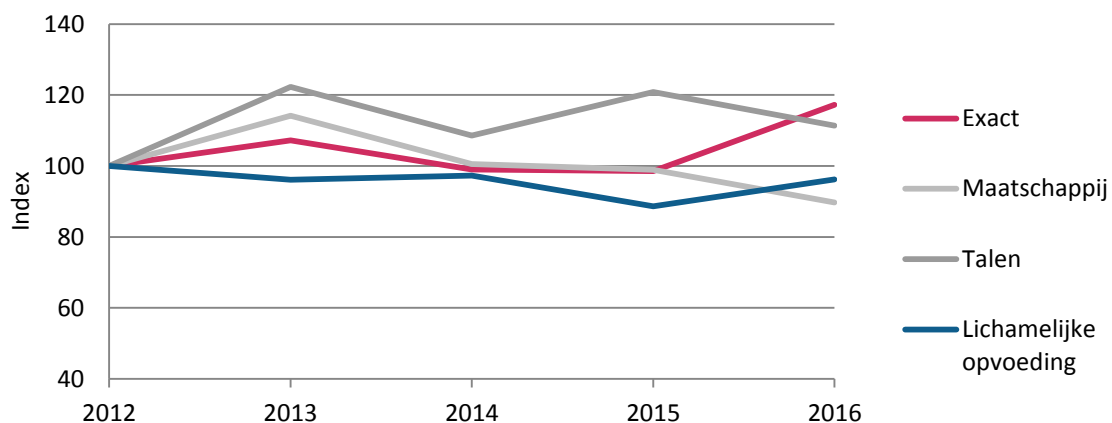
Figuur 2: Ontwikkeling instroom per vakkencluster, 2^e graads lerarenopleidingen (index: 2012 = 100).

- Exacte vakken zijn de afgelopen jaren populairder geworden. Ten opzichte van 2012 (1.107 studenten) is de instroom met 21 procent toegenomen. Daarnaast is tussen 2012 en 2016 sprake van een stijging in het aantal instromende studenten voor de vakken in het talencluster (6 procent).
- De vakken in het cluster maatschappij zijn tussen 2012 en 2016 daarentegen minder populair geworden. In 2012 zijn 2.001 studenten gestart met een tweedegraads lerarenopleiding in deze richting. In 2016 zijn dit er zeven procent minder (1.869 studenten).

Exacte vakken trekken ook meer studenten bij 1^e graads hbo-lerarenopleidingen.

Figuur 3: Ontwikkeling instroom per vakkencluster, 1^e graads hbo-lerarenopleidingen (index: 2012 = 100).

- Het aantal studenten dat start met een 1^e graads hbo-lerarenopleiding in het cluster exact is in de periode 2012 tot 2016 met 17 procent gestegen. Deze stijging heeft voornamelijk in het laatste jaar plaatsgevonden.
- De instroom van studenten in de vakkenclusters talen en maatschappij daalt tussen 2015 en 2016. De instroom in het cluster talen is in 2016 nog wel 11 procent hoger dan in 2012. De instroom komt in 2016 uit op 235 studenten in het cluster talen en 165 studenten in het cluster maatschappij

Thema: Lerarenopleiding

Onderwerp: Ontwikkeling instroom

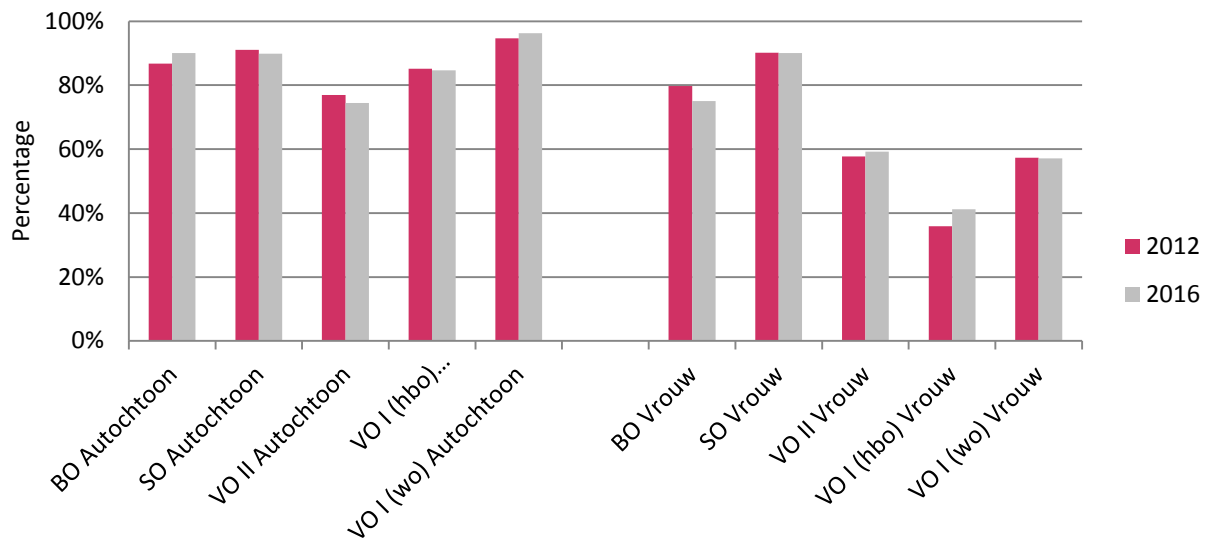
Sectoren: Opleidingen basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs

Datum: Februari 2017

- Het aantal studenten dat start met de opleiding tot leraar lichamelijke opvoeding is in de periode 2012 – 2016 met zo'n 4 procent afgenomen, tot bijna 1.100 studenten.
- De kunstvakken zijn ongegradeerde opleidingen. Dit betekent dat zij een bevoegdheid geven om les te geven in het eerstegraads en tweedegraads gebied. In de periode 2012 – 2016 is het totaal aantal instromende studenten bij alle kunstopleidingen samen met zo'n 10 procent afgenomen.

Instromende studenten zijn voornamelijk vrouw en autochtoon.

Figuur 4: Ontwikkeling diversiteit lerarenopleidingen, 2012 en 2016.²

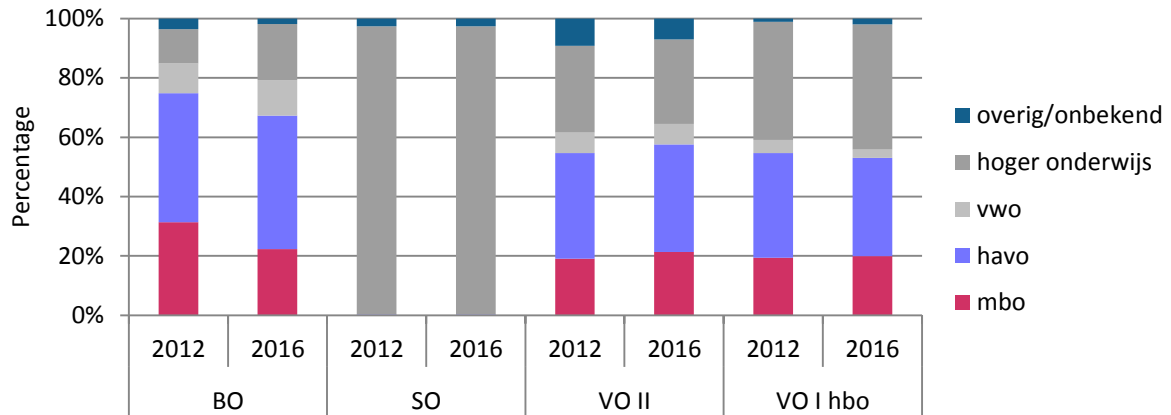
- Over het algemeen geldt dat het grootste deel van de instromende studenten is autochtoon en vrouw is.
- Bij de lerarenopleiding basisonderwijs is 90 procent van de instromende studenten autochtoon; het aandeel instromende niet-westerse allochtonen ligt rond de 5 procent. Dit was 8% in 2012. Het aandeel vrouwen is 75 procent in 2016 versus 80 procent in 2012.
- Bij de lerarenopleiding speciaal onderwijs is in 2015 90 procent van de instroom autochtoon. Daarnaast is 90 procent van de instromende studenten vrouw. Dat is hetzelfde aandeel als in 2012.
- Het aandeel autochtone studenten dat start met een 2^e graads lerarenopleiding is in 2016 met 74 procent lager dan het bij de andere lerarenopleidingen. Zeventien procent van de instromende studenten is niet-westers allochtoon en 8 procent westers allochtoon. Het aandeel vrouwen is 59 procent, een procentpunt meer dan in 2012.
- Het aandeel autochtone studenten dat instroomt in een 1^e graads hbo-lerarenopleiding is in de periode 2012-2016 gelijk gebleven met 85 procent. In tegenstelling tot de andere lerarenopleidingen zijn de mannen hier in de meerderheid met 59 procent. In 2012 was het aandeel mannen 64%.
- Het aandeel autochtone studenten dat start met een universitaire lerarenopleiding komt in 2016 uit op 96 procent. In 2012 was dit 95 procent. Het aandeel vrouwen komt in 2016 uit op 57 procent.

² Bij de ulo wordt enkel onderscheid gemaakt tussen Nederlands en niet-Nederlands. Dit wijkt af van de indeling voor de hbo-opleidingen (autochtoon, niet-westers allochtoon en westers allochtoon).

Thema: Lerarenopleiding
Onderwerp: Ontwikkeling instroom
Sectoren: Opleidingen basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs
Datum: Februari 2017

Minder studenten lerarenopleiding basisonderwijs met mbo vooropleiding

Figuur 6: Ontwikkeling instroom naar vooropleiding in percentage, 2012 en 2016.

- Studenten die starten met de opleiding tot leraar basisonderwijs hebben in 2016 in 45 procent van de gevallen de havo als vooropleiding. Het aandeel dat afkomstig is van een mbo-opleiding is in de periode 2012 - 2016 gedaald van 31 procent naar 22 procent. Het aandeel studenten dat hoger onderwijs als vooropleiding heeft, steeg van 12 naar 19 procent.
- Studenten die starten met een lerarenopleiding voor het voortgezet onderwijs hebben in 2016 veelal de havo als vooropleiding afgerond: dit geldt voor 36 procent van de studenten bij de 2^e graads hbo-lerarenopleidingen en 33 procent van de studenten bij de 1^e graads hbo-lerarenopleidingen. Bij de 1^e graads hbo-lerarenopleidingen is het hoger onderwijs als vooropleiding echter het meest voorkomend: dit is van 42 procent van de studenten die in 2016 zijn gestart de vooropleiding.